De Gemeenteraad Echt-Susteren

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: donderdag 9 november 2023
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z22/112042-D - 115434
Datum B&W-verg.: dinsdag 19 september 2023

Portefeuillehouder(s): H.E.J.M. Meuwissen

Onderwerp
Besluitvorming Omgevingswet: gewijzigd voorstel voor verzwaard adviesrecht en delegatiebesluit

Samenvatting
Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Op 15 december 2021 is door uw gemeenteraad besloten over het voorstel voor verzwaard adviesrecht. Door middel van deze besluitvorming is vastgelegd voor welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten het college de gemeenteraad voor bindend advies moet vragen.
In dezelfde raadsvergadering is een voorstel gedaan voor het delegeren van de bevoegdheid van de gemeenteraad om delen van het omgevingsplan vast te stellen aan het college ('Besluitvorming Omgevingswet: Delegatiebesluit'). Gelet op de praktische uitvoerbaarheid van beide lijsten, wordt voorgesteld om deze op één onderdeel aan te passen.

Voorstel
1. De 'Lijst verzwaard adviesrecht Echt-Susteren 2022' gewijzigd vast te stellen;
2. Het 'Delegatiebesluit Omgevingsplan gemeente Echt-Susteren 2022' gewijzigd vast te stellen;
3. De datum van inwerkingtreding te bepalen op 1 januari 2024, dan wel zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt.

Inleiding
De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Door de gemeenteraad zijn reeds een aantal besluiten genomen om de gemeente Echt-Susteren voor te bereiden op de Omgevingswet. Een aantal besluiten moeten nog worden genomen.

Besluitvorming in gemeente Echt-Susteren	2021	2022	2023	2022-2024	2024-2029
Adviesrol gemeenteraad					
Delegatiebesluit					
Gemeentelijke adviescommissie					
Participatiebeleid					
Verordening nadeelcompensatie					
Legesverordening					
Erfgoedverordening					
Gewijzigd voorstel verzwaard adviesrecht en delegatiebesluit					
Algemene plaatselijke verordening					

Op 15 december 2021 heeft uw gemeenteraad de lijst voor verzwaard adviesrecht en het delegatiebesluit vastgesteld. Met deze besluiten is vastgelegd voor welke onderdelen het college het omgevingsplan kan wijzigen en wanneer het college bindend advies dient te vragen aan de gemeenteraad bij het verlenen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Gelet op de praktische uitvoerbaarheid van beide lijsten, wordt voorgesteld om deze op één onderdeel aan te passen.

Inhoudelijke toelichting

Verzwaard adviesrecht
In de huidige situatie is het college van Burgemeester en Wethouder bevoegd om een besluit te nemen op alle vergunningaanvragen in strijd met het bestemmingsplan, maar moet bij toepassing van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo (projectafwijkingsbesluit) altijd een verklaring van geen bedenkingen aan de raad worden gevraagd. De raad kan categorieën van gevallen aanwijzen waarin het college een dergelijke verklaring níet hoeft te vragen. De gemeenteraad van Echt-Susteren heeft een dergelijke lijst vastgesteld met grotere ruimtelijke ontwikkelingen.
Ook onder de Omgevingswet is het college bevoegd gezag om te besluiten op aanvragen voor een omgevingsvergunning, maar komt de verplichting om bij een projectafwijkingsbesluit een verklaring van geen bedenkingen aan de raad te vragen te vervallen. De raad heeft een 'lijst verzwaard adviesrecht' vastgesteld met categorieën van gevallen waarin de raad wél advies moet inwinnen bij de raad. Dit advies is bindend en moet door het college worden opgevolgd.

Voor een afwijking van het omgevingsplan (een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, ofwel 'bopa') geldt de reguliere procedure voor de gemeente om een vergunning af te geven. Dat houdt in dat binnen een termijn van 8 weken het college een besluit op een aanvraag moet nemen. Ook een eventueel advies van de raad moet binnen deze termijn zijn verstrekt. De mogelijkheid bestaat om de beslistermijn met 6 weken te verlengen of de uitgebreide procedure (26 weken) van toepassing te verklaren. Het toepassen van deze mogelijkheden moet worden gemotiveerd en is niet altijd mogelijk om toe te passen.

De gemeenteraad moet daarom bij het bepalen van de lijst meewegen dat de Omgevingswet het doel heeft om besluitvorming over initiatieven sneller en overzichtelijker te laten verlopen. Hoe meer besluiten aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd, hoe frequenter de gemeenteraad zal moeten vergaderen om ervoor te zorgen dat de vergunning binnen de termijn kan worden verleend. Als het college niet binnen de termijn de vergunning kan verstrekken, dan is de dwangsom bij niet tijdig beslissen van toepassing.
Daarnaast betekent toepassing van de adviesplicht dat er extra ambtelijke inzet is vereist voor de voorbereiding van die afstemming met de raad, hetgeen vervolgens wordt doorberekend aan de initiatiefnemer.

Delegatiebesluit
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen alle bestemmingsplannen van rechtswege worden omgezet in een tijdelijk omgevingsplan. Alle bestemmingsplannen, verordeningen en de bruidschat (een aantal regelgevende bevoegdheden die momenteel bij het Rijk liggen, en die met onder de Omgevingswet worden gedecentraliseerd naar lokale overheden en het Waterschap) zijn vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt gebundeld in één omgevingsplan van rechtswege. Gemeenten dienen vervolgens voor 1 januari 2032 een nieuw Omgevingsplan vast te

stellen. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om (delen van) het Omgevingsplan vast te stellen.

De Omgevingswet voorziet niet in wijzigings- en uitwerkingsbevoegheden, zoals die in de thans geldende bestemmingsplannen zijn opgenomen. Deze bevoegdheden, die het college van B&W de mogelijkheid geven bepaalde delen van het bestemmingsplan te wijzigen, komen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet dus te vervallen. De raad heeft bij haar besluit van 15 december 2021 besloten welke bevoegdheden ten aanzien van het vaststellen van delen van het Omgevingsplan zij aan het college wilden overdragen.

Voorgestelde wijziging
In het raadsvoorstel inzake 'Besluitvorming Omgevingswet: Verzwaard adviesrecht' is een lijst opgenomen waarvoor het college bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit advies aan de gemeenteraad dient te vragen. Als eerste onderwerp staat benoemd:

1. *"de realisatie van meer dan 1 woning in de (hoofd)kernen."*

In het Delegatiebesluit is bepaald dat bij de ontwikkeling van één woning in de (hoofd)kernen het omgevingsplan door het college kan worden gewijzigd.

Het komt geregeld voor dat, met name in de kernen, een pand gesplitst wordt in meerdere appartementen. Een ander voorbeeld is dat een oud kantoorpand wordt omgevormd tot een woning of meerdere appartementen. In de huidige situatie kan het college middels een buitenplanse omgevingsvergunning aan kleine ontwikkelingen met een relatief eenvoudige procedure haar medewerking verlenen en op deze wijze snel wenselijke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken. Hierbij valt te denken aan herstructurering van het centrum van Echt. Met de komst van de Omgevingswet blijft deze situatie vrijwel ongewijzigd, echter wijzigt de naam 'buitenplanse omgevingsvergunning' naar 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit' ('bopa'). Daarnaast vervalt de zogenaamde 'kruimelgevallenlijst', waardoor het voor veel ontwikkelingen (mits deze concreet genoeg zijn) mogelijk is om deze middels een bopa mogelijk te maken.

Door bovenstaande zinsnede op te nemen in de 'Lijst verzwaard adviesrecht' en het Delegatiebesluit, ontstaat de situatie dat als meer dan één woning (ofwel meer dan één 'wooneenheid') wordt toegevoegd, het college bij de gemeenteraad advies dient in te winnen. Dat wil zeggen, dat ook bij een splitsing van een pand in meerdere appartementsrechten en het wijziging van een functie naar 'Wonen' waarbij twee wooneenheden ontstaan, advies moet worden ingewonnen bij de gemeenteraad.

Het proces om advies in te winnen bij de gemeenteraad en het vaststellen van een omgevingsplan is voor initiatiefnemers een langdurig, kostbaar en intensief traject. Daarnaast zal de werkdruk van de gemeenteraad oplopen, omdat voor veel kleine aanpassingen in de fysieke leefomgeving de gemeenteraad voor advies moet worden gevraagd of zij moet het omgevingsplan opnieuw vaststellen. Kleine woningbouwontwikkelingen in de kernen passen in onze huidige woonvisie. Voorgesteld wordt daarom om voor relatief kleine woningbouwontwikkelingen in de (hoofd)kernen die met buitenplanse omgevingsplanactiviteiten kunnen worden mogelijk gemaakt, niet op te nemen in de 'Lijst verzwaard adviesrecht'. Tevens wordt voorgesteld om voor deze ontwikkelingen de bevoegdheid voor delen van het Omgevingsplan vast te stellen, te delegeren aan het college.

Derhalve wordt de volgende wijziging van de lijst voor Verzwaard adviesrecht voorgesteld, met bijhorende toelichting:

1. *de realisatie van meer dan 6 woningen in de (hoofd)kernen, behoudens inpandige herstructurering."*

'Gemeente Echt-Susteren heeft de 'Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2022 tot en met 2025' vastgesteld. In de woonvisie wordt benadrukt dat de samenstelling van de bevolking verandert. Er zijn meer een gezinshuishoudens en we worden ouder. Er ligt een opgave om de bestaande voorraad aan te laten sluiten bij de woonvraag. In de woonvisie is afgesproken dat plannen van 10 woningen of meer regionaal worden afgestemd. Aangezien de gemeente Echt-Susteren weinig grote woningbouwontwikkelingen meer kent, en plannen met 10 woningen in een gemeente met de schaalgrootte van Echt-Susteren toch een forse impact kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, is ervoor gekozen om alle plannen met meer dan 6 woningen in de (hoofd)kernen voor advies voor te leggen aan de gemeenteraad. Herstructureringslocaties zijn hiervan uitgezonderd. Dat betekent dat een inpandige splitsing van een pand in meerdere appartementsrechten of het wijzigen van een kantoorpand naar een woning, niet aan de gemeenteraad hoeven worden voorgelegd voor advies. De (hoofd)kernen worden weergegeven op de kaart die is toegevoegd als Bijlage 1.'

Dit impliceert de volgende wijziging voor het Delegatiebesluit:

1. *'De realisatie van 6 woningen of minder en inpandige herstructurering in de (hoofd)kernen.'*

Evaluatie
De Lijst voor verzwaard adviesrecht en het delegatiebesluit worden vastgesteld voordat de Omgevingswet in werking treedt. De praktijk moet uitwijzen of de gemeenteraad vaker of minder vaak moet betrokken worden bij het verlenen van een bopa of het wijzigen van het omgevingsplan. Daarom worden deze besluiten een jaar na inwerkingtreden van de Omgevingswet met het college en de gemeenteraad geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Financiële toelichting
Door toepassing te geven aan de delegatiebevoegdheid en het verruimen van de lijst voor verzwaard adviesrecht, kan de inzet van de raad (aantal te behandelen plannen) als het ambtelijk apparaat (voorbereiding van stukken voor de raad) beperkt worden. Dit vertaald zich ook in lagere legeskosten voor initiatiefnemers.

Juridische toelichting
Verzwaard adviesrecht
De gemeenteraad wordt als adviseur aangewezen als het gaat om een aanvraag van een omgevingsvergunning voor in de door de raad aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, zoals bedoeld in artikel 16.15a, onder b juncto artikel 16.15b Omgevingswet.

Delegatiebesluit
De gemeenteraad kan haar bevoegdheid voor delen van het omgevingsplan te wijzigen delegeren aan het college van burgemeester en wethouders op grond van de artikel 2.8 Omgevingswet, artikel 156 Gemeentewet en afdeling 10.1.2 Algemene wet bestuursrecht.

Duurzaamheid / Cittaslow
Niet van toepassing.

Risico's
Voor buitenplanse omgevingsplan activiteiten geldt een proceduretermijn van 8 weken die eventueel met 6 weken kan worden verlengd. Indien niet de uitgebreide procedure van toepassing kan worden verklaard – waarbij het college een beslistermijn heeft van 6 maanden – zal gelet op de vergadercyclus van de gemeenteraad het een probleem vormen om tijdig besluitvorming rond te

krijgen. Voorgesteld wordt daarom om de lijst van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aan te wijzen voor adviesrecht te verruimen. Daarnaast zal de gemeenteraad een voorstel worden gedaan voor het maken van werkafspraken om tijdige besluitvorming te waarborgen.

Burgerparticipatie
Niet van toepassing.

Bijgevoegde stukken
- Raadsbesluit 'Delegatiebesluit Omgevingsplan gemeente Echt-Susteren 2022'
- Raadsbesluit 'Lijst verzwaard adviesrecht gemeente Echt-Susteren 2022'
- Lijst verzwaard adviesrecht Echt-Susteren 2022

Ter inzage liggende stukken
Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris voorzitter